

Maanpuolustuskorkeakoulu

OPINTO-OPAS 2016

Sotatieteiden tohtorin tutkinto

Julkaisija

Maanpuolustuskorkeakoulu

Vastaava toimittaja

Eini Ström

Toimittaja

Opintoasiainosasto

Taittaja

Juvenes Print

Painopaikka

Juvenes Print

Tampere 2016

Nidottu: ISBN 978-951-25-2791-5

Sähköinen: ISBN 978-951-25-2792-2

MAANPUOLUSTUSKORKEAKOULU

OPINTO-OPAS 2016

Sotatieteiden tohtorin tutkinto

SISÄLLYS

Lukijalle.....	6
1 SOTATIETEIDEN TOHTORIKOULUTUKSEN KOKONAISUUS	7
1.1 SOTATIETEIDEN TOHTORIN TUTKINNON PERUSTEHTÄVÄ.....	7
1.2 TUTKINNON TUOTTAMA OSAAMINEN	8
1.3 OPETUSSUUNNITELMAMALLI.....	8
1.4 TUTKINNON LAAJUUS JA OPISKELUAIKA.....	9
1.5 TUTKINNON TAVOITE JA RAKENNE.....	9
2 OPINTOJEN SISÄLLÖT	11
2.1 SOTATIETEELLISET YLEISET OPINNOT	12
2.2 JOHTAMISEN OPINNOT	13
2.3 OPERAATIOTAIDON JA TAKTIIKAN OPINNOT	15
2.4 SOTAHISTORIAN OPINNOT	17
2.5 SOTATALOUDEN OPINNOT	20
2.6 SOTATEKNIIKAN OPINNOT	21
2.7 SOTILASPEDAGOGIIKAN OPINNOT	22
2.8 SOTILASSOSIOLOGIAN OPINNOT	24
2.9 STRATEGIAN OPINNOT	26

LUKIJALLE

Tämä opinto-opas on laadittu sotatieteiden tohtoriopiskelijoille opintojen suunnittelun perustaksi. Opas on laadittu joulukuussa 2015 hyväksytyn opetussuunnitelman perusteella, ja tähän on koostettu sotatieteiden tohtorin tutkintoon liittyvät perustiedot sekä tutkintosisällöt. Opinto-opas koskee kaikkia uusia tohtoriopiskelijoita Maanpuolustuskorkeakoulussa.

Opinto-oppaan ensimmäisestä luvusta löydät perustietoa sotatieteiden tohtorikoulutuksesta. Luvussa kuvataan koulutuksen tavoitteet ja sen tuottama osaaminen sekä se, miten opetussuunnitelma on rakentunut. Toisessa luvussa kuvataan tieteenaloittain opintojen sisällöt. Tästä luvusta löydät perustan henkilökohtaisen opintosuunnitelman laatimiseksi. Tavoitteena on, että opintosisällöt tukevat väitöstutkimustasi.

Omien opintojesi etenemisen kannalta on hyvä tutustua opinto-oppaaseen huolella, jotta ymmärrät opintojen kokonaisuuden ja osaat suunnitella opintosi tarkoituksenmukaisella tavalla. Opintojen suunnittelun ja niiden toteuttamisen osalta keskeisessä roolissa on väitöstutkimustasi ohjaava professori, jonka kanssa yhdessä suunnittelette asiantuntijuuttasi parhaalla mahdollisella tavalla kehittävän tutkintosisällön.

Mikäli opintojen suunnitteluun tai opintojen kokonaisuuteen liittyen sinulla on kysyttävää, tukenasi ovat ohjaavan professorin lisäksi Maanpuolustuskorkeakoulun tutkimusala sekä Opintoasiainosastolla koulutussuunnittelija ja kurssisihteeri.

Menestystä opintoihisi!

Opinto-oppaan tekijät

1 SOTATIETEIDEN TOHTORIKOULUTUKSEN KOKONAISUUS

Tästä luvusta löydät sotatieteiden tohtorikoulutuksen perustiedot. Luvussa kuvataan tutkinnon perustehtävä, sen tuottama osaaminen, opetussuunnitelmamalli sekä tutkinnon laajuus ja opiskelu-aika. Lisäksi tästä luvusta löydät tutkinnolle asetetut tavoitteet sekä tutkintorakenteen.

1.1 SOTATIETEIDEN TOHTORIN TUTKINNON PERUSTEHTÄVÄ

Laki Maanpuolustuskorkeakoulusta (1121/2008) määrittää Maanpuolustuskorkeakoulun tehtäväksi sotatieteellisen tutkimuksen edistämisen sekä tutkimukseen ja alan parhaisiin käytäntöihin perustuvan sotatieteellisen opetuksen antamisen. Näitä tehtäviä hoitaessaan Maanpuolustuskorkeakoulu toimii vuoro-vaikutuksessa muun yhteiskunnan kanssa sekä edistää tutkimustulosten yhteiskunnallista vaikuttavuutta.

Sotatieteiden tohtorin tutkinto on osa akateemista urapolkua (tenure track), jossa henkilö voi edetä akateemisella urallaan aina professoriksi tai sotilasprofessoriksi asti. Sotatieteiden tohtorin tutkinto on keskeinen osa tutkijankoulutusta, jossa yliopistollisen perusidean mukaisesti oma tutkimuksen tekeminen yhdistyy oppimiseen. Siten sotatieteiden tohtorin tutkinnon lähtökohtana on tutkimuksen ja tieteen tekeminen sekä uuden, tutkitun tiedon tuottaminen opetuksen ja päätöksenteon tueksi ja sotatieteiden kehittämiseksi.

Tohtorikoulutuksessa tutkimuksessa lähdetäänkin tiedon tuottamisen näkökulmasta, kun Maanpuolustuskorkeakoulun toisessa, ammatillisessa jatkotutkinnossa eli yleisesikuntaupseerin tutkinnossa tavoitteena on johtajien kouluttaminen siten, että he ennen kaikkea osaisivat johtaa tutkimuksen tekijöitä ja hyödyntää tutkittua tietoa päätöksenteossa. Keskeisenä osana sotatieteellisessä tutkimuksessa on myös teorian ja käytännön vahva vuorovaikutus, jolloin monissa tutkimuksissa tarkastellaan myös teoreettisten tulosten vaikutusta käytännössä Suomen puolustusvoimille, suomalaiselle yhteiskunnalle tai ihmisille.

1.2 TUTKINNON TUOTTAMA OSAAMINEN

Sotilasalan tutkinnot ovat osa opetushallinnon alaista tutkintojärjestelmää. Näin ollen sotatieteelliset tutkinnot sijoittuvat eurooppalaisessa ja kansallisessa viitekehyksessä kuten vastaavat yliopistoissa suoritettavat tutkinnot. Sotatieteiden tohtorin tutkinto tieteellisenä jatkotutkintona sijoittuu tasolle 8. (OPH: Tutkintojen ja muun osaamisen kansallinen viitekehys. Opetusministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2009:24).

Sotatieteiden tohtorin tutkintoon tähtäävän sotatieteellisen jatkokoulutuksen tavoitteena on, että opiskelija perehtyy syvällisesti omaan tutkimusalaansa ja sen yhteiskunnalliseen merkitykseen sekä saavuttaa valmiudet tutkimusalaansa piirissä itsenäisesti ja kriittisesti soveltaa tieteellisen tutkimuksen menetelmiä ja luoda uutta tieteellistä tietoa. Opiskelija perehtyy hyvin oman tieteenalansa kehitykseen, perusongelmiin ja tutkimusmenetelmiin sekä saavuttaa sellaisen yleisen tieteenteorian ja tutkimusalaansa liittyvien muiden tieteenalojen tuntemuksen, joka mahdollistaa niiden kehityksen seuraamisen ja osallistumisen vaativiin tutkimushankkeisiin.

Valtioneuvoston asetuksessa Maanpuolustuskorkeakoulusta (1124/2008) määritellään sotatieteiden tohtorin tutkinnon sisällöistä ns. tutkintoasetuksen (794/2004) mukaisesti seuraavaa:

Sotatieteiden tohtorin tutkinnon suorittamiseksi jatkokoulutukseen hyväksytyn opiskelijan tulee

1. suorittaa jatkokoulutuksen opinnot;
2. osoittaa tutkimusallallaan itsenäistä ja kriittistä ajattelua; sekä
3. laatia väitöskirja ja puolustaa sitä julkisesti.

1.3 OPEUSSUUNNITELMAMALLI

Maanpuolustuskorkeakoulun johtosääntö määrittää sotatieteiden tohtorin tutkinnon opetussuunnitelman oppiainepohjaiseksi. Oppiainepohjainen opetussuunnitelma jäsentyy oppiaineittain omiksi kokonaisuuksiksi eli se perustuu oppiaineiden tavoitteiden ja sisältöjen kuvaamiseen. Oppiaineiden välillä on eroja tutkinnon sisällöissä, mutta tutkintorakenne on kaikille yhteinen. Sotatieteiden tohtorin tutkinnon opetussuunnitelmassa oppiaineilla tarkoitetaan sotatieteellisiä tieteenaloja.

Sotatieteiden tohtorin tutkintoon sisältyvän väitöskirjan voi laatia seuraavilla sotatieteiden tieteenaloilla:

- johtaminen
- operaatiotaito ja taktiikka
- sotahistoria
- sotatalous
- sotatekniikka
- sotilaspedagogiikka
- sotilassosiologia
- strategia

Sotatieteiden tohtorin opetussuunnitelma rakentuu opintojaksoperustaisesti. Opintojaksoperustaisuus tarkoittaa tässä sitä, että tutkintoon johtavat opinnot luetellaan oppiaineittain (tieteenaloittain) jaoteltuna opintojaksoihin. Oppiaine- ja opintojaksoperustaisuus mahdollistaa tutkinnon sisältöjen rakentamisen yksilöllisesti. Tällä tavoin opiskelijan aikaisempi osaaminen voidaan huomioida opintoisällöissä, ja sen myötä rakentaa opiskelijan asiantuntijuutta aidosti kehittävä tutkinto.

1.4 TUTKINNON LAAJUUS JA OPISELUAIKA

Tutkintoon kuuluvien tieteellisten opintojen laajuus on 70 opintopistettä. Tutkintoon kuuluu lisäksi julkisesti puolustettava väitöskirja, jolle ei ole määritelty laajuutta.

Sotatieteiden tohtorin tutkinnon voi suorittaa päätoimisesti opiskellen neljässä vuodessa. Opinto-oikeus alkaa Maanpuolustuskorkeakoulun rehtorin päätöksestä hyväksyä henkilö opiskelijaksi sotatieteiden tohtorikoulutukseen.

1.5 TUTKINNON TAVOITE JA RAKENNE

Valtioneuvoston asetus Maanpuolustuskorkeakoulusta (1124/2008) määrittelee sotatieteellisen jatkokoulutuksen tavoitteeksi, että opiskelija

1. perehtyy syvällisesti omaan tutkimusalaansa ja sen yhteiskunnalliseen merkitykseen sekä saavuttaa valmiudet tutkimusalan piirissä itsenäisesti ja kriittisesti soveltaa tieteellisen tutkimuksen menetelmiä ja luoda uutta tieteellistä tietoa;
2. perehtyy hyvin oman alansa kehitykseen, perusongelmiin ja tutkimusmenetelmiin;
3. saavuttaa sellaisen yleisen tieteenalan ja tutkimusalaansa liittyvien muiden tieteenalojen tuntemuksen, joka mahdollistaa niiden kehityksen seuraamisen.

Sotatieteiden tohtorin tutkinto kaikissa oppiaineissa muodostuu seuraavista opintokokonaisuuksista:

1. Sotatieteelliset yleiset opinnot (enintään 20 op)
2. Oman tutkimusalan opinnot (enintään 60 op)
3. Väitöskirja

Mikäli opiskelijan aiemmat tutkinnot ovat muulta kuin sotatieteiden alalta, opiskelija voidaan velvoittaa opiskelemaan tutkintoon kuulumattomia täydentäviä opintoja enintään 30 opintopistettä.

Opintokokonaisuuksittain jaoteltuna sotatieteiden tohtorikoulutuksen tavoitteet ovat seuraavat:

Sotatieteelliset yleiset opinnot

Sotatieteellisten yleisten opintojen tavoitteena on, että opiskelija saavuttaa sellaisen yleisen tieteenalan ja tutkimusalaansa liittyvien muiden tieteenalojen tuntemuksen, joka mahdollistaa niiden kehityksen seuraamisen.

Oman tutkimusalan opinnot

Oman tutkimusalan opintojen tavoitteena on, että opiskelija perehtyy syvällisesti omaan tutkimusalaansa ja sen yhteiskunnalliseen merkitykseen sekä saavuttaa valmiudet tutkimusalan piirissä itsenäisesti ja kriittisesti soveltaa tieteellisen tutkimuksen menetelmiä ja luoda uutta tieteellistä tietoa. Lisäksi opiskelija perehtyy hyvin oman alansa kehitykseen, perusongelmiin ja tutkimusmenetelmiin.

Väitöskirja

Väitöskirja on tohtorin tutkinnon opinnäytetyö. Väitöskirjaksi voidaan hyväksyä monografiakäsikirjoitus, artikkelikokoelma, joka sisältää useita tieteellisiä julkaisuja tai julkaistavaksi hyväksyttyjä käsikirjoituksia ja niistä laadittu yhteenveto, jossa esitetään tutkimuksen tavoitteet, menetelmät ja tulokset, tai muu vastaava tieteelliset kriteerit täyttävä työ. Julkaisuihin voi kuulua yhteisjulkaisuja, jos väittelijän itsenäinen osuus on niissä osoitettavissa.

Täydentävät opinnot

Sotatieteiden tohtorikoulutus on kohdennettu ensisijaisesti sotatieteiden maisterin tai upseerin tutkinnon suorittaneille henkilöille. Mikäli opiskelijaksi kuitenkin valitaan perustelluista syistä jonkin muun ylemmän korkeakoulututkinnon suorittanut henkilö, hänelle voidaan määrätä suoritettavaksi enintään 30 op täydentäviä opintoja, jotka eivät sisälly sotatieteiden tohtorin tutkintoon.

Täydentävien opintojen määrittelyperusteena käytetään sotatieteiden maisterin tutkinnolle asetettuja tavoitteita: ”Maisterin tutkintoon johtavan opetuksen tavoitteena on antaa opiskelijalle hyvä pääaineen tuntemus ja sivuaineen perusteiden tuntemus, sekä valmiudet tieteellisen tiedon ja tieteellisten menetelmien soveltamiseen, valmiudet toimia työelämässä oman alansa asiantuntijana ja kehittäjänä, sekä tieteellinen jatkokoulutuskelpoisuus sekä hyvä viestintä- ja kielitaito.” Täydentävistä opinnoista päättää ohjaava professori.

2 OPINTOJEN SISÄLLÖT

Opintoja mitoitettaessa laskentaperusteena käytetään opintopistettä. Alle 1 opintopisteen suorituksia ei sisällytetä tutkintoon. Keskimääräisesti arvioiden yksi opintopiste vastaa noin 27 tunnin työpanosta. Maanpuolustuskorkeakoulun Opintoasiainosaston kurssisihteeri rekisteröi hyväksytyt opintosuoritukset opintorekisteriin ohjaavan professorin kirjallisen ilmoituksen perusteella.

Tutkinto-opiskelijoilla on JOO-mahdollisuus (joustava opinto-oikeus), joka tarkoittaa, että opiskelijalla on mahdollisuus suorittaa osa opinnoista toisessa yliopistossa tai korkeakoulussa, mikäli vastaavia opintoja ei toteuteta Maanpuolustuskorkeakoulussa. Sotatieteiden tohtoriopiskelijoiden JOO-opintojen sisällyttämisen osaksi tutkintoa ratkaisee ohjaava professori.

Opiskelijalla on lisäksi mahdollisuus hyväksilukea erillisen prosessin mukaisesti aiemmin hankkimaansa osaamista sotatieteiden tohtorin tutkintoon. Tutkintoon hyväksiluettavan osaamisen periaatteissa noudatetaan Maanpuolustuskorkeakoulun määräyksiä aiemmin hankitun osaamisen tunnistamisesta ja tunnustamisesta (AHOT). Oman tutkimusalan opinnoista voidaan hyväksyä aiemmin hankittua osaamista enintään 20 opintopistettä. Poikkeustapauksissa voidaan hyväksilukea laajempikin opintopistemäärä professorin harkinnan mukaan.

Sotatieteiden tohtorin tutkinnon keskiössä on opiskelijan väitöstutkimus, ja tutkinnon yksityiskohtaiset sisällöt suunnitellaan sitä tukeviksi. Opiskelija suunnittelee professorin ohjauksessa opintosisällöt henkilökohtaisessa opiskelusuunnitelmassa opintojen aluksi opetussuunnitelman mahdollistamissa rajoissa. Tässä luvussa kuvataan sotatieteiden tohtorin tutkintoon kuuluvien opintojen sisältö tieteenalaakohtaisesti.

2.1 SOTATIEETEELLISET YLEISET OPINNOT

Sotatieteelliset yleiset opinnot ovat laajuudeltaan enintään 20 opintopistettä. Opinnot koostuvat kaikille opiskelijoille yhteisistä opinnoista (5 op) sekä oppiaineittain rakentuvasta osuudesta (enintään 15 op).

Yhteiset opinnot (5 op)

Yhteisillä opinnoilla luodaan valmiuksia osallistua tieteellisiin seminaareihin, kirjoittaa ja julkaista tieteellisiä artikkeleita sekä osallistua sotatieteellisiin tutkimusprojekteihin.

Opetussisältö koostuu mm. seuraavista teemoista:

- yleinen tieteenteoria
- omaan tutkimusalaan liittyvien muiden tieteenalojen tutkimukseen perehtyminen
- tieteellisen artikkelin kirjoittaminen, esittäminen ja julkaisu
- sotatieteellisen tutkimusprojektin suunnittelu ja toimeenpano
- yhteiskunnallinen vaikuttaminen
- Maanpuolustuskorkeakoulun opinnäytteiden ohjaaminen

Yhteisistä opinnoista vastaa Maanpuolustuskorkeakoulun tutkimusjohtaja, ja se toteutetaan vuosittain. Opinto on yhteinen ja pakollinen kaikille korkeakoulun tohtoriopiskelijoille.

Tieteenaloittain rakentuva osuus (enintään 15 op) on kuvattu kunkin oppiaineen osuudessa.

2.2 JOHTAMISEN OPINNOT

Johtamisen tutkimuksen painopisteenä on johtaminen puolustushallinnon ja puolustusjärjestelmän eri toimintaympäristöissä. Johtamisen teoreettisella sekä käytännöllisellä tarkastelulla analysoidaan puolustushallinnon ja puolustusjärjestelmän johtamisympäristöä ja sen muutosta. Johtamisen tutkimus kohdentuu johtajuuden, johtamisen, organisaatorakenteiden ja organisaatiokulttuurin tutkimukseen.

Sotatieteiden tohtorin tutkinnon opinnot johtamisen tieteenalalla rakentuvat seuraavasti:

1. Sotatieteelliset yleiset opinnot (15–20 op)

- Yhteiset opinnot 5 op
- Sotatieteellinen ajattelu 10–15 op

2. Oman tutkimusalan opinnot (50–55 op)

- Menetelmäopinnot 5–15 op
- Väitöstilaisuuksien analysointi 2 op
- Tietokantojen käyttö 1 op
- Seminaarit
- Oman tutkimusalan opinnot: Johtaminen (vähintään 32 op)

1. Sotatieteelliset yleiset opinnot (15–20 op)

Yleiset opinnot jakaantuvat yhteisiin opintoihin (5 op) ja Sotatieteellinen ajattelu -opintojaksoon (10–15 op). Yhteiset opinnot on kuvattu luvussa 2.1. Sotatieteellisen ajattelu -opintojen tarkoitus on laajentaa opiskelijan tietämystä ja ymmärtämystä sotatieteistä.

Sotatieteellinen ajattelu (10–15 op)

Sotatieteellinen ajattelu -opintojakso koostuu seuraavista teemoista:

- sotilasjohtaminen ja johtaminen ennen, nyt ja tulevaisuudessa
- johtamisen teorat erityisesti sotataidossa
- johtajuuden, johtamisen ja organisoitumisen tavat sotilasorganisaatioissa
- hallinnon, henkilöstöhallinnon ja sotilaskulttuurin tutkimus
- kriisinhallinnan ja viranomaisyhteistyön johtaminen
- viestinnän ja kommunikaation vaikutus johtamisessa

Opinnot toteutetaan kirjallisina analyysine, esseinä tai konferenssi-/vertaisarvioituina julkaisuna. Analysoitava kirjallisuus päätetään yhdessä ohjaavan professorin kanssa, ja se tukee väitöskirjan teoria- ja metodikirjallisuutta. Yksi opintopiste on 5–10 sivua tekstiä tai 6 opintopistettä n. 5000 sanan konferenssissa esitetty tutkimuspaperi. Halutessaan opiskelija voi tehdä osan opintosuorituksista kirjallisuustentteinä.

2. Oman tutkimusalan opinnot (50–55 op)

Oman tutkimusalan opinnot pitävät sisällään menetelmäopinnot ja seminaarit sekä varsinaiset oman tutkimusalan opinnot. Oman tutkimusalan opinnot sovitaan ohjaavan professorin kanssa. Niissä voidaan hyväksyä aiemmin hankittua osaamista.

Menetelmäopinnot (5–15 op)

Opintokokonaisuus koostuu omaan väitöskirjaan liittyvistä lähteistä, jotka tukevat oman menetelmän käyttöä. Menetelmäalueet voivat olla mm:

- kyselyt, haastattelut, osallistuva tutkimus, tutkiva työote, toimintatutkimus
- etnografia, diskurssianalyysi, narratiivinen tutkimus
- tilastolliset menetelmät
- visuaaliset menetelmät
- mallintaminen ja simulointi
- sisältöanalyysit

Väitöstilaisuuksien analysointi (2 op)

Opiskelija osallistuu neljään väitöstilaisuuteen, joista laatii raportin. Oleellista on analysoida väitöstilaisuudessa käytyä tieteellistä keskustelua ja sisällyttää se raporttiin. Tämän lisäksi raporttiin sisällytetään analyysi väitöskirjan johdantoluvusta (=tutkimusperusteet). Analyysissa keskitytään erityisesti onnistuneisiin ja vähemmän onnistuneisiin kokonaisuuksiin. Kunkin analyysin pituus on 5–10 sivua.

Tietokantojen käyttö (1 op)

Opiskelija perehtyy Maanpuolustuskorkeakoulun käytössä oleviin erilaisiin tutkimus- ja lähdetietokantoihin ja laatii tästä raportin, jossa tarkastelee tietokantojen hyödynnettävyyttä omassa tutkimustyössään. Raportin pituus on 5–10 sivua.

Seminaarit

Johtamisen jatko-opintoseminaarit pidetään professorin johdolla 2–4 kertaa lukuvuodessa. Yksittäinen seminaari muodostuu erilaisesta täydennyskoulutuksesta ja opiskelijoiden opinnäytteiden seminaarikäsittelystä. Opiskelijalta edellytetään vähintään kolmea seminaariesitystä oman tutkimustyön alusta, keskivaiheesta ja loppuunsaattamisesta.

Oman tutkimusalan opinnot: Johtaminen (vähintään 32 op)

Oman tutkimusalan opinnot sovitaan ohjaavan professorin ja opiskelijan kesken siten, että ne täydentävät aiempia opintoja ja/tai syventävät väitöskirjan tekemiseen tarvittavia valmiuksia. Tällöin tulevat kysymykseen esimerkiksi

- kirjallisuus-, muistitieto-, haastattelu-, analyysit, joista laaditaan essee
- tieteelliset artikkelit, opetustehtävät ja alustukset
- kokeiluharjoitukset
- erilaiset kurssit ja seminaarit
- tutkimustöiden ohjaus ja tutkimusopetus
- puolustusvoimien harjoitustoiminnan ja testauksen tutkimus.

2.3 OPERAATIOTAIDON JA TAKTIIKAN OPINNOT

Operaatiotaito ja taktiikka on monitieteellinen sotatieteiden ala, joka tutkii ja tuottaa valmiuksia sotatoimien, taistelun ja operaatioiden suunnitteluun, toteuttamiseen ja johtamiseen. Operaatiotaidon ja taktiikan tutkimus pyrkii sekä selittämään että ymmärtämään organisaatioita, ihmisiä, välineitä ja toimintaperiaatteita sekä niiden vuorovaikutusta puolustusjärjestelmien käyttöympäristössä.

Sotatieteiden tohtorin tutkinnon opinnot operaatiotaidon ja taktiikan tieteenalalla rakentuvat seuraavasti:

1. Sotatieteelliset yleiset opinnot (10–20 op)

- Yhteiset opinnot 5 op
- Sotatieteellinen ajattelu 5–15 op

2. Oman tutkimusalan opinnot (50–60 op)

- Menetelmäopinnot vähintään 4 op
- Väitöstilaisuuksien analysointi 2 op
- Tietokantojen käyttö 1 op
- Seminaarit
- Oman tutkimusalan opinnot: Operaatiotaito ja taktiikka (vähintään 30 op)

1. Sotatieteelliset yleiset opinnot (10–20 op)

Sotatieteelliset yleiset opinnot muodostuvat yhteisistä opinnoista (ks. 2.1) sekä Sotatieteellinen ajattelu -opinnoista.

- Sotatieteellinen ajattelu (5–15 op)
- Sotatieteellinen ajattelu -opintojakso koostuu seuraavista teemoista:
 - sota ja taistelu ennen, nyt ja tulevaisuudessa
 - operaatiotaidon ja taktiikan teoria
 - operatiivisen ja taktisen ajattelun nykytila
 - operatiivinen ja taktinen suunnittelu, päätöksenteko ja toimeenpano
 - kriisinhallinta ja viranomaisyhteistyö

Opinnot toteutetaan kirjallisina analyyseinä ja esseinä. Analysoitava kirjallisuus päätetään yhdessä ohjaavan professorin kanssa. Yksi opintopiste on 5–10 sivua tekstiä. Halutessaan opiskelija voi tehdä osan opintosuorituksista kirjallisuustentteinä.

2. Oman tutkimusalan opinnot (50–60 op)

Menetelmäopinnot (vähintään 4 op)

Opintokokonaisuus jakautuu pakollisiin opintosuorituksiin ja opiskelijan esittämiin valinnaisiin suorituksiin. Kaikille pakolliset suoritukset ovat seuraavat:

- Huttunen, Mika ja Metteri, Jussi: Ajatuksia operaatiotaidon ja taktiikan laadullisesta tutkimuksesta (2 op) ja
- Metteri, Jussi: Kvantitatiiviset menetelmät operaatiotaidon ja taktiikan tutkimuksessa (2 op).

Valinnainen kirjallisuus sovitaan opiskelijan valmiuksien mukaan ohjaavan professorin kanssa.

Opiskelija perehtyy pakollisiin ja valitsemiinsa kirjoihin ja laatii näistä kirjallisen esityksen, missä pohtii kirjoissa esitettyjen menetelmien käyttökelpoisuutta omassa tutkimuksessaan. Opiskelija voi halutessaan esittää myös muita mahdollisia tutkimusmenetelmiä. Nämä esitykset on perusteltava. Analyysin pituus on 10–15 sivua/kirja.

Väitöstilaisuuksien analysointi (2 op)

Opiskelija osallistuu neljään väitöstilaisuuteen, joista laatii raportin. Oleellista on analysoida väitöstilaisuudessa käytyä tieteellistä keskustelua ja sisällyttää se raporttiin. Tämän lisäksi raporttiin sisällytetään analyysi väitöskirjan johdantoluvusta (=tutkimusperusteet). Analyysissa keskitytään erityisesti onnistuneisiin ja vähemmän onnistuneisiin kokonaisuuksiin. Kunkin analyysin pituus on 5–10 sivua.

Tietokantojen käyttö (1 op)

Opiskelija perehtyy Maanpuolustuskorkeakoulun käytössä oleviin erilaisiin tutkimus- ja lähdetietokantoihin ja laatii tästä raportin, jossa tarkastelee tietokantojen hyödynnettävyyttä omassa tutkimustyössään. Raportin pituus on 5–10 sivua.

Seminaarit

Operaatiotaidon ja taktiikan jatko-opintoseminaarit pidetään professorin johdolla 2–4 kertaa lukukaudessa. Yksittäinen seminaari muodostuu erilaisesta täydennyskoulutuksesta ja opiskelijoiden opinnäytteiden seminaarikäsittelystä. Yksi tilaisuus kestää 4–6 tuntia. Opiskelijalta edellytetään aktiivista osallistumista seminaareihin kahden lukuvuoden aikana.

Oman tutkimusalan opinnot: Operaatiotaito ja taktiikka (vähintään 30 op)

Oman tutkimusalan opinnot sovitaan ohjaavan professorin ja opiskelijan kesken siten, että ne täydentävät aiempia opintoja ja/tai syventävät väitöskirjan tekemiseen tarvittavia valmiuksia. Tällöin tulevat kysymykseen esimerkiksi

- kirjallisuus-, muistitieto-, haastattelu-, analyysit, joista laaditaan esseet
- tieteelliset artikkelit, opetustehtävät ja alustukset
- kokeiluharjoitukset
- erilaiset kurssit ja seminaarit
- tutkimustöiden ohjaus.

2.4 SOTAHISTORIAN OPINNOT

Sotahistorian tutkimus tuottaa taktiikan, operaatiotaidon sekä johtamisen kehittämistä tukevaa ajattelua. Sotahistoria jäsentää sotataidon historiaa historian tutkimuksen menetelmin. Maanpuolustuskorkeakoululla tapahtuvan sotahistorian tutkimuksen painopistealueita ovat sotataidon historian kehittyminen, toisen maailmansodan jälkeinen sotataidon kehitys sekä Suomen sotahistoria.

Sotatieteiden tohtorin tutkinnon opinnot sotahistorian tieteenalalla rakentuvat seuraavasti:

1. Sotatieteelliset yleiset opinnot (15–20 op)

- Yhteiset opinnot 5 op
- Sotatieteellinen ajattelu 10–15 op

2. Oman tutkimusalan opinnot (50–55 op)

- Menetelmäopinnot 15 op
- Oman tutkimusalan opinnot: Sotahistoria (vähintään 35–40 op)

1. Sotatieteelliset yleiset opinnot (15–20 op)

Sotatieteelliset yleiset opinnot muodostuvat yhteisistä opinnoista (ks. 2.1) sekä Sotatieteellinen ajattelu -opinnoista.

Sotataidollinen ajattelu (10–15 op)

Opintokokonaisuus jakautuu jäljempänä esitettyihin neljään kokonaisuuteen. Opintokokonaisuus on suoritettava vähintään 10 op laajuisena. Laaditun tekstin julkaisu korottaa annettavaa pistemäärää seuraavasti:

- julkaisu sotilasammattilehdessä, 1 op
- julkaisu tieteellisessä aikakausikirjassa (vast.), 2 op

Sotateoreetikko tai keskeinen sotataidollinen vaikuttaja (3 op)

Yhden sotateoreetikon tai keskeisen vaikuttajan ajattelusta/näkemyksistä laaditaan analyysi alkuperäislähteiden ja vallitsevan tutkimustilanteen valossa. Erityisen tärkeää on opiskelijan oman pohdinnan osuus. Analyysin laajuus on 15–20 sivua. Teksti varustetaan viitteillä. Opiskelija esittää käsiteltävän henkilön.

Komentaja tai operatiivinen suunnittelija (2 op)

Laaditaan yhden keskeisen komentajan tai operatiivisen suunnittelijan pienoiselämäkerta käytössä olevan kirjallisuuden ja tutkimusten valossa. Oleellista on opiskelijan työhön sisällyttämä sotataidollinen analyysi henkilön toiminnasta. Analyysin pituus on 10–15 sivua. Teksti varustetaan viitteillä. Opiskelija voi esittää käsiteltävän henkilön.

Operaatiotaito ja taktiikka (2 op)

Laaditaan operaation tai taistelun analyttinen tarkastelu suunnittelusta toteutukseen. Oleellista on opiskelijan oma pohdinta tapauksesta käytössä olevan tutkimustiedon/kirjallisuuden/primäärilähteiden ja tapahtumien kesken. Kysymyksessä ei siis ole pelkästään tapahtumahistoriallinen tarkastelu. Työn pituus on 10–15 sivua. Teksti varustetaan viitteillä. Opiskelija voi esittää käsiteltävän operaation tai taistelun.

Kehitystrendi (3 op)

Opiskelija valitsee jonkun sotataitoon liittyvän teeman pitkäaikavälin kehityksen tarkastelun kohteeksi. Käsittelynäkökulma voi olla teoreettinen tai taktinen. Asian selventämiseksi voisi esimerkkeinä aiheista mainita:

- painopisteen merkitys suomalaisessa taktisessa ajattelussa itsenäisyyden aikana
- tulevaisuuden taistelun kuva - onnistumisia ja epäonnistumisia Kylmän sodan ajalta
- ammattiarmeija vai kansanarmeija - 1900-luvun mielipiteitä sotataidollisesta näkökulmasta

Valitusta teemasta laaditaan noin 15–20 sivun raportti. Teksti viitteistetään.

2. Oman tutkimusalan opinnot (50–55 op)

Menetelmäopinnot (15 op)

Menetelmäopinnot muodostuvat viidestä pakollisesta kokonaisuudesta:

Pentti Renvall ↔ Jorma Kalela kaksi näkemystä historian tutkimuksesta (2 op)

Opiskelija perehtyy Pentti Renvallin kirjaan *Nykyajan historian tutkimus* (1965) ja Jorma Kalelan kirjaan *Historian tutkimus ja historia* (2000). Perehtymisen perusteella laaditaan vertailu Renvallin ja Kalelan historian tutkimukseen liittyvistä ajatuksista ja näkemyksistä oman tutkimukseen liittyen. Työhön liitetään osio, jossa käsitellään historian tiedeyhteisössä käyty keskustelu Renvallin ja Kalelan näkemyksistä. Analyysin pituus on 10–15 sivua. Edellä kuvatun ”pari-vertailuanalyysin” periaatteen mukaisesti opiskelija voi esittää myös muita vastaavalla tavalla käsiteltäviä vaihtoehtoja. Esitys on perusteltava.

Sotahistorian tutkimuksen erityispiirteet (2 op)

Laaditaan laajahko 10–15 sivun analyttinen essee sotahistorian tutkimuksen erityispiirteistä. Pohjana voi käyttää esimerkiksi M. Lauerman kirjoitusta ”Sotahistorian tutkimuksen problematiikka ja metodiikka” (*Tiede ja Ase* n:o 35/1977).

Jatkokoulutusseminaarit (5 op)

Sotahistorian laitoksen jatko-opintoseminaarit pidetään laitoksen professorin johdolla noin 4–5 kertaa lukukaudessa. Opiskelijalta edellytetään kahden lukuvuoden aktiivista osallistumista seminaareihin. Yksittäinen seminaari muodostuu erilaisesta täydennyskoulutuksesta ja opinnäytteiden seminaarikäsittelystä. Opinnäytteistä tarkastellaan

- tutkimussuunnitelmia
- johdanto- ja asialukuja
- käsikirjoituksia

Kukin opiskelija toimii useita kertoja opponenttina.

Väitöstilaisuuksien analysointi (2 op)

Opiskelijaa osallistuu viiteen historian (vast.) alan väitöstilaisuuteen, joista laaditaan raportti. Oleellista on analysoida väitöstilaisuudessa käytyä tieteellistä keskustelua ja sisällyttää se raporttiin. Tämän lisäksi raporttiin sisällytetään analyysi väitöskirjan johdantoluvusta (=tutkimusperusteet) paneutuen erityisesti onnistuneisiin ja vähemmän onnistuneisiin kokonaisuuksiin. Kunkin analyysin pituus on 5–10 sivua.

Ulkomaisen arkiston käyttö (4 op)

Opiskelija valitsee ulkomaisesta arkistosta selvitetävän ongelman. Perehtyy valitsemaansa arkistoon. Laatii matkasuunnitelman. Työskentelee ulkomaisessa arkistossa (n. 5 pv). Palattuaan laatii matkaker-
tomuksen toteuttamastaan matkasta, mihin liitetään vastaus asetettuun tutkimuskysymykseen. Työn
tulisi liittyä väitöskirjan ongelmanasetteluun.

Matkan kustannukset pyritään kattamaan stipendirahoituksella. Puolustusvoimissa palveleva opiskelija
toteuttaa matkan ulkomaan virkamatkana. Matka suunnataan johonkin Euroopan maahan.

Oman tutkimusalan opinnot: Sotahistoria (35–40 op)

Oman tutkimusalan opinnot sovitaan laitoksen professorin ja opiskelijan kesken siten, että ne täyden-
tävät aiempia opintoja ja/tai syventävät väitöskirjan tekemiseen tarvittavia valmiuksia.

Tällöin tulevat kysymykseen esimerkiksi

- kirjallisuus, muistitieto, haastattelu, analyysit, joista laaditaan essee
- tieteelliset artikkelit, opetustehtävät ja alustukset
- erilaiset kurssit ja seminaarit
- tutkimustöiden ohjaus.

2.5 SOTATALOUDEN OPINNOT

Sotatalouden tutkimus on keskittynyt puolustusvoimien toiseen pääprosessiin, suorituskyvyn suunnittelun ja rakentamisen asiakokonaisuuksiin sekä sitä tukeviin menetelmiin, kuten vaatimusten hallintaan. Tämän lisäksi osan sotataloutta muodostaa myös sotilaallisen huoltovarmuuden ja sitä tukevien yhteiskunnan tuotannollisiin ja teknologisiin valmiuksiin liittyvä tutkiminen.

Sotatieteiden tohtorin tutkinnon opinnot sotatalouden tieteenalalla rakentuvat seuraavasti:

1. Sotatieteelliset yleiset opinnot (10–20 op)

- Yhteiset opinnot 5 op
- Yksilöllisesti määritellyt opinnot 5–15 op

2. Oman tutkimusalan opinnot (50–60 op)

- Metodiopinnot 15 op
- Tutkimusalan mukaiset opinnot 30–40 op
- Sotatekniikan laitoksen jatko-opintoseminaari 5 op

1. Sotatieteelliset yleiset opinnot (10–20 op)

Sotatieteelliset yleiset opinnot muodostuvat yhteisistä opinnoista (ks. 2.1) sekä erikseen sovittavasta osuudesta. Sotatieteellisillä yleisillä opinnoilla luodaan valmiuksia osallistua tieteellisiin seminaareihin sekä kirjoittaa ja julkaista tieteellisiä artikkeleita. Yleiset opinnot sovitaan ohjaavan professorin kanssa. Opinnoissa voidaan hyväksyä aiemmin hankittua osaamista.

2. Oman tutkimusalan opinnot (50–60 op)

Oman tutkimusalan opinnot sovitaan laitoksen professorin ja opiskelijan kesken siten, että opiskelija perehtyy hyvin omaan tutkimusalaansa sekä sen tutkimusmenetelmiin.

Oman tutkimusalan opinnot koostuvat

- metodiopinnot 15 op
- tutkimusalan mukaiset opinnot 30–40 op

Suoritusmuotoina tulevat kysymykseen esimerkiksi

- omaehtoinen opiskelu (referaatit ja essee)
- tieteelliset artikkelit, opetustehtävät ja alustukset
- erilaiset kurssit ja seminaarit
- tutkimustöiden ohjaus

Sotatekniikan laitoksen jatko-opintoseminaari (5 op)

Sotatekniikan laitoksen jatko-opintoseminaari pidetään laitoksen professorin johdolla kerran luvuudessa. Seminaarin suoritusvaatimukset ovat seuraavat:

- kukin osallistuja pitää esitelmän
- kukin osallistuja toimii toisen työn opponenttina
- aktiivinen osallistuminen seminaarin työskentelyyn
- seminaariesitelmästä palautetaan kirjallinen raportti, joka arvostellaan.

Kirjalliset raportit laaditaan englanniksi Sotatekniikan laitoksen laatimien julkaisujen muotovaatimusten mukaisesti. Raportin vähimmäislaajuus on 15 tekstisivua.

2.6 SOTATEKNIIKAN OPINNOT

Sotatekniikassa hyödynnetään teknisten ja matemaattis-luonnontieteellisten tieteenalojen tuloksia taistelukentän teknisten ilmiöiden, laitteiden ja järjestelmien rakenteen, toiminnan, vaikutusten ja suorituskyvyn ymmärtämiseksi. Sotatekniikan tieteenalan tuloksia sovelletaan muun muassa yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen turvaamisessa sekä Puolustusvoimien suorituskkyjen rakentamisessa.

Sotatieteiden tohtorin tutkinnon opinnot sotatekniikan tieteenalalla rakentuvat seuraavasti:

1. Sotatieteelliset yleiset opinnot (10–20 op)

- Yhteiset opinnot 5 op
- Yksilöllisesti määritellyt opinnot 5–15 op

2. Oman tutkimusalan opinnot (50–60 op)

- Yksilöllisesti määritellyt opinnot (45–55 op)
- Sotatekniikan laitoksen jatko-opintoseminaari 5 op

1. Sotatieteelliset yleiset opinnot (10–20 op)

Sotatieteelliset yleiset opinnot muodostuvat yhteisistä opinnoista (ks. 2.1) sekä erikseen sovittavasta osuudesta. Yleisillä opinnoilla luodaan valmiuksia osallistua tieteellisiin seminaareihin sekä kirjoittaa ja julkaista tieteellisiä artikkeleita. Sotatieteelliset yleiset opinnot sovitaan ohjaavan professorin kanssa. Opinnoissa voidaan hyväksyä aiemmin hankittua osaamista.

2. Oman tutkimusalan opinnot (50–60 op)

Oman tutkimusalan opinnot sovitaan laitoksen professorin ja opiskelijan kesken siten, että ne täydentävät aiempia opintoja ja/tai syventävät väitöskirjan tekemiseen tarvittavia valmiuksia. Tällöin tulevat kysymykseen esimerkiksi

- kirjallisuus-, haastattelu-, analyysit jne., joista laaditaan esseet
- tieteelliset artikkelit, opetustehtävät ja alustukset
- erilaiset kurssit ja seminaarit
- tutkimustöiden ohjaus

Sotatekniikan laitoksen jatko-opintoseminaari (5 op)

Sotatekniikan laitoksen jatko-opintoseminaari pidetään laitoksen professorin johdolla kerran lukuvuodessa. Seminaarin suoritusvaatimukset ovat seuraavat:

- kukin osallistuja pitää esitelmän
- kukin osallistuja toimii toisen työn opponenttina
- aktiivinen osallistuminen seminaarin työskentelyyn
- seminaariesitelmästä palautetaan kirjallinen raportti, joka arvostellaan.

Kirjalliset raportit laaditaan englanniksi Sotatekniikan laitoksen laatimien julkaisujen muotovaatimusten mukaisesti. Raportin vähimmäislaajuus on 15 tekstisivua.

2.7 SOTILASPEDAGOGIIKAN OPINNOT

Ihmistieteisiin kuuluvan sotilaspedagogiikan tutkimuksen keskeisimpänä kohteena on ihmisten toimintakyky ja sen edistäminen turvallisuuden, kriisien hallinnan ja sodankäynnin näkökulmasta. Sotilaspedagogiikan keskeisenä teoriaperustana on kasvatusta ja liikuntatieteet, mutta se hyödyntää myös monien muiden tieteidenalojen, kuten sosiologian ja psykologian tuottamaa tietoa ja tutkimusmetodeja.

Sotatieteiden tohtorin tutkinnon opinnot sotilaspedagogiikan tieteenalalla rakentuvat seuraavasti:

1. Sotatieteelliset yleiset opinnot (10–20 op)

- Yhteiset opinnot 5 op
- Sotatieteellinen ajattelu 5–15 op

2. Oman tutkimusalan opinnot (50–60 op)

- Menetelmäopinnot 4 op
- Väitöstilaisuuksien analysointi 2 op
- Tietokantojen käyttö 1 op
- Seminaarit
- Oman tutkimusalan opinnot: Sotilaspedagogiikka (vähintään 43 op)

1. Sotatieteelliset yleiset opinnot (enintään 20 op)

Sotatieteelliset yleiset opinnot muodostuvat yhteisistä opinnoista (ks. 2.1) sekä Sotatieteellinen ajattelu -opinnoista.

Sotatieteellinen ajattelu (5–15 op)

Opetus sisältää muun muassa

- sota, taistelu ja sotilastoiminta: ennen, nyt ja tulevaisuudessa
- operaatiotaito ja taktiikan teoria sekä sotataito
- operatiivinen ja taktinen suunnittelu, päätöksenteko ja toimeenpano
- sotilaskoulutus osana suomalaista koulutusjärjestelmää ja kasvatusta sekä joukkotuotanto
- sotilaskulttuurin tutkimus
- puolustusratkaisun perusteita ja puolustusvoimien tehtävät sekä puolustusuudistuksen näköaloja
- kriisinhallinta ja viranomaisyhteistyö

Opinnot toteutetaan kirjallisina analyyseinä, esseinä tai konferenssi-/vertaisarvioituina julkaisuina. Analysoitava kirjallisuus päätetään yhdessä ohjaavan professorin kanssa, ja se tukee väitöskirjan teoria- ja metodikirjallisuutta. Yksi opintopiste on 5–10 sivua tekstiä tai 6 opintopistettä noin 5000 sanan konferenssissa esitettyä tutkimuspapereita. Halutessaan opiskelija voi tehdä osan opintosuorituksista kirjallisuustentteinä.

2. Oman tutkimusalan opinnot (enintään 60 op)

Menetelmäopinnot (4 op)

Opintokokonaisuus koostuu omaan väitöskirjaan liittyvistä vaihtoehtoisista tutkimusmenetelmistä ja niiden metodologisista perusteista. Kaikille pakollisena kurssikirjana käytetään Raatikainen, Panu (2004) Ihmistieteet ja filosofia. Muu täydentävä kirjallisuus sovitaan ohjaavan professorin kanssa opiskelijakohtaisesti. Opiskelija perehtyy pakollisiin ja valitsemiinsa kirjoihin ja laatii näistä kirjallisen esityksen, missä pohtii kirjoissa esitettyjen menetelmien käyttökelpoisuutta omassa tutkimuksessaan. Opiskelija voi halutessaan esittää myös muita mahdollisia tutkimusmenetelmiä. Nämä esitykset on perusteltava. Analyysin pituus on 10–15 sivua/kirja.

Väitöstilaisuuden analysointi (2 op)

Opiskelija osallistuu vähintään neljään (4) ennalta ohjaavan professorin hyväksymään väitöstilaisuuteen, joista laatii raportin. Oleellista on analysoida väitöstilaisuudessa käytyä tieteellistä keskustelua ja kytkeä tätä oman tieteenalan sekä oman väitöskirjansa keskusteluun. Analyysin pituus on 5–10 sivua.

Tietokantojen käyttö (1 op)

Opiskelija perehtyy Maanpuolustuskorkeakoulussa oleviin erilaisiin tutkimus- ja lähdetietokantoihin ja laatii tästä raportin, jossa tarkastelee tietokantojen hyödynnettävyyttä omassa tutkimustyössään. Raportin pituus on 1–5 sivua.

Seminaarit

Sotilaspedagogiikan jatko-opintoseminaarit järjestetään professorin johdolla 2 kertaa lukuvuodessa. Yksittäinen seminaari muodostuu erilaisesta täydennyskoulutuksesta ja opiskelijoiden opinnäytteiden seminaarikäsittelystä. Opiskelijalta edellytetään vähintään kolmea seminaariesitystä oman tutkimustyönsä alusta, keskivaiheelta ja loppupuolelta.

Oman tutkimusalan opinnot: Sotilaspedagogiikka (vähintään 43 op)

Oman tutkimusalan opinnot sovitaan opiskelijakohtaisessa HOPS:ssa. HOPS suunnitellaan siten, että opinnoissa syvennyttään oheisiin sotilaspedagogisiin pääteemoihin ja nivelletään näitä oppisisältöjä osaksi omaa väitöstutkimusta:

- sotilaskoulutus ja sotilaiden kasvatusta osana maanpuolustusta ja yleistä asevelvollisuutta
- sotilastoiminta ja sotilaan toimintakyky sekä sotilaspedagogiikka
 - tältä osin kirjana käytetään Toiskallio & Mäkinen (2009) Sotilaspedagogiikka: sotiluuden ja toimintakyvyn teoriaa ja käytäntöä.
- sotilas turvallisuusalan toimijana
 - tältä osin kirjana käytetään Anttila (2012) Enhancing human security through crisis management – opportunities and challenges for learning.

Oheinen omaan sotatieteenalaan syventyminen kytketään opiskelijakohtaisiin, HOPS:ssa määritettyihin, opiskelumahdollisuuksiin

- sotilaalliset ja kokeiluharjoitukset sekä asevelvollisten/palkatun henkilöstön koulutus ja kasvatusta
- erilaiset opintojaksot ja seminaarit
- tutkimustöiden ohjaus
- opetustehtävät, alustukset ja tieteelliset artikkelit

Opiskelija osoittaa opiskelunsa ja oppimisensa esseen, joissa esitettyä arvioidaan suullisesti ohjaavan professorin kanssa tapahtuvissa syventävissä keskusteluissa.

2.8 SOTILASSOSIOLOGIAN OPINNOT

Sotilassosiologiassa tutkitaan asevoimia yksilöiden ja ryhmien suhteina ja organisaatioiden tasolla sekä asevoimia osana yhteiskuntaa. Sotilassosiologiassa käytetään hyväksi ja sovelletaan yhteiskuntatieteellisen ja käyttäytymistieteellisen tutkimuksen tuloksia, teoriaa ja metodologiaa. Näkökulmana sotatieteiden tutkimuskohteisiin ovat vuorovaikutus, sosiaaliset suhteet ja sosiaalinen toiminta sekä niiden rakenteet ja dynamiikka.

Sotatieteiden tohtorin tutkinnon opinnot sotilassosiologian tieteenalalla rakentuvat seuraavasti:

1. Sotatieteelliset yleiset opinnot (15–20 op)

- Yhteiset opinnot 5 op
- Sotatieteellinen ajattelu 10–15 op

2. Oman tutkimusalan opinnot (50–55 op)

- Menetelmäopinnot vähintään 5–15 op
- Väitöstilaisuuksien analysointi 2 op
- Tietokantojen käyttö 1 op
- Seminaarit
- Oman tutkimusalan opinnot: Sotilassosiologia (vähintään 40 op)

1. Yleiset sotatieteelliset opinnot (15–20 op)

Sotatieteelliset yleiset opinnot muodostuvat yhteisistä opinnoista (ks. 2.1) sekä Sotatieteellinen ajattelu-opinnoista.

Sotatieteellinen ajattelu (10–15 op)

Sotatieteellisen ajattelun opintojen tarkoitus on laajentaa opiskelijan tietämystä ja ymmärtämystä sotatieteistä. Sotilassosiologian osalta opintoja voivat suorittaa myös muiden oppiaineiden jatko-opiskelijat. Opintokokonaisuus koostuu seuraavista teemoista:

- sotilassosiologian historia ja nykytutkimus
- sosiaalitieteiden teoriat asevoimien tutkimuksessa
- asevoimien ja yhteiskunnan väliset suhteet
- ryhmäilmiöt ja organisaatiokäyttäytyminen
- jatko-opinnot toisella sotatieteen alalla (enintään 5 op)

Opinnot toteutetaan kirjallisina analyysinä, esseinä tai tieteellisinä julkaisuina. Analysoitava kirjallisuus päätetään yhdessä ohjaavan professorin kanssa, ja se tukee väitöskirjan teoria- ja metodikirjallisuutta. Yksi opintopiste on 5–10 sivua tekstiä tai 6 opintopistettä n. 5000 sanan konferenssissa esitetty tutkimuspaperi. Halutessaan opiskelija voi tehdä osan opintosuorituksista kirjallisuustentteinä.

2. Oman tutkimusalan opinnot (50–55 op)

Oman tutkimusalan opinnot pitävät sisällään menetelmäopinnot ja seminaarit sekä valinnaiset opinnot sekä varsinaiset oman tutkimusalan opinnot. Menetelmäopinnot, seminaarit ja valinnaiset opinnot voivat olla enintään 20 opintopistettä. Valinnaisten opintojen määrä sovitaan ohjaavan professorin kanssa. Oman tutkimusalan opinnoissa voidaan hyväksyä aiemmin hankittua osaamista.

Menetelmäopinnot (5–15 op)

Opinnot koostuvat omaan väitöskirjaan liittyvistä lähteistä, jotka tukevat oman menetelmän käyttöä. Menetelmäalueet voivat olla mm:

- kyselyt, haastattelut, osallistuva tutkimus, tutkiva työote
- etnografia, diskurssianalyysi, narratiivinen tutkimus
- tilastolliset menetelmät
- visuaaliset menetelmät
- sisältöanalyysi

Väitöstilaisuuksien analysointi (2 op)

Opiskelija osallistuu neljään väitöstilaisuuteen, joista laatii raportin. Raporttiin sisällytetään analyysi väitöstilaisuudessa käydystä tieteellisestä keskustelusta sekä väitöskirjan johdantoluvusta (=tutkimusperusteet). Analyysissa keskitytään erityisesti onnistuneisiin ja vähemmän onnistuneisiin kokonaisuuksiin. Kunkin analyysin pituus on 5–10 sivua.

Tietokantojen käyttö (1 op)

Opiskelija perehtyy Maanpuolustuskorkeakoulun käytössä oleviin erilaisiin tutkimus- ja lähdetietokantoihin ja laatii tästä raportin, jossa tarkastelee tietokantojen hyödynnettävyyttä omassa tutkimustyössään. Raportin pituus on noin viisi sivua.

Seminaarit

Sotilassosiologian jatko-opintoseminaari kokoontuu professorin johdolla 2–4 kertaa lukuvuodessa. Yksittäinen seminaari muodostuu erilaisesta täydennyskoulutuksesta ja/tai opiskelijoiden opinnäytteiden seminaarikäsittelystä. Opiskelijalta edellytetään vähintään kolmea seminaariesitystä omasta tutkimustyöstään (alusta, keskivaiheesta ja loppuunsaattamisesta).

Oman tutkimusalan opinnot: Sotilassosiologia (vähintään 40 op)

Oman tutkimusalan opinnot sovitaan ohjaavan professorin ja opiskelijan kesken siten, että ne täydentävät aiempia opintoja ja/tai syventävät väitöskirjan tekemiseen tarvittavia valmiuksia. Tällöin tulevat suorituksina kysymykseen esimerkiksi

- tieteelliset artikkelit, opetustehtävät ja alustukset
- osallistuminen tutkimusalan kursseille ja seminaareihin eri rooleissa
- tutkimustöiden ohjaus
- kirjallisuus-, haastattelu-, ym. aineistoanalyysit, joista laaditaan essee

2.9 STRATEGIAN OPINNOT

Strategia on tieteenala ja toimintalinja, joka tarkastelee valtion tai valtioiden muodostaman yhteisön turvallisuuspäämäärien saavuttamista. Maanpuolustuskorkeakoulussa harjoitettava strategian tutkimuksen erityisenä osa-alueena on sotilasstrategia eli tapa, jolla asevoimia käytetään valtion tai liittoutuman poliittisen johdon määrittämien päämäärien saavuttamiseksi. Strategian tutkimus tuottaa Puolustusvoimien pitkän aikavälin kehittämistä palvelevia arvioita, analyyseja ja ennusteita sekä palvelee Suomen turvallisuuspoliittista päätöksentekoa.

Sotatieteiden tohtorin tutkinnon opinnot strategian tieteenalalla rakentuvat seuraavasti:

1. Sotatieteelliset yleiset opinnot (10–15 op)

- Yhteiset opinnot 5 op
- Sotatieteellinen ajattelu 5–10 op

2. Oman tutkimusalan opinnot (55–60 op)

- Menetelmäopinnot vähintään 10 op
- Tietokantojen käyttö 1 op
- Jatkokoulutusseminaari 5 op
- Oman tutkimusalan opinnot: Strategia (vähintään 39 op)

1. Sotatieteelliset yleiset opinnot (10–15 op)

Sotatieteelliset yleiset opinnot muodostuvat yhteisistä opinnoista (ks. 2.1) sekä Strategian tutkimuksen teoriaa ja tutkimussuuntauksia -opinnoista.

Strategian tutkimuksen teoriaa ja tutkimussuuntauksia (5–10 op)

Strategian tutkimuksen teoriaa ja tutkimussuuntauksia -kokonaisuus koostuu seuraavista teemoista:

- strategian tutkimuksen teoreettisia koulukuntia ja niiden sovellutuksia
- strategian tutkimuksen perusteisiin kohdistuneita debatteja
- strategian tutkimuksen aihepiirikohtaisia tutkimussuuntauksia

Opinnot toteutetaan kirjallisina analyyseina ja esseinä ohjaavan professorin kanssa sovittavalla tavalla. Halutessaan opiskelija voi tehdä osan opintosuorituksista kirjallisuustentteinä tai muina opintosuoritteina.

2. Oman tutkimusalan opinnot (55–60 op)

Menetelmäopinnot (10 op)

Menetelmäopintojen tavoitteena on oman väitöskirja-aiheen ja siihen liittyvien tutkimussuuntausten kannalta keskeisiin tutkimusmenetelmiin perehtyminen ja niiden soveltamisen kyvyn osoittaminen. Kirjallisuus ja muu aineisto sovitaan ohjaavan professorin kanssa, ja opintosuoritteet ovat pääsääntöisesti kirjallisia analyyseja. Voidaan sopia myös muista kuin kirjallisista opintosuoritteista.

Tietokantojen käyttö (1 op)

Opiskelija perehtyy Maanpuolustuskorkeakoulun käytössä oleviin tai (esim. ulkomaisen opiskelijan kyseessä ollen) muihin tutkimus- ja lähdetietokantoihin ja laatii tästä raportin, jossa tarkastelee tietokantojen hyödynnettävyyttä omassa tutkimustyössään.

Jatkokoulutusseminaari (5 op)

Strategian jatkokoulutusseminaarit pidetään professorin johdolla 1–3 kertaa lukukaudessa. Yksittäinen seminaari muodostuu opiskelijoiden opinnäytteiden seminaarikäsittelystä ja mahdollisesta täydennyskoulutuksesta. Opiskelijalta edellytetään omia seminaariesitelmää, opponointeja ja muuta aktiivista osallistumista seminaareihin vähintään kahden lukuvuoden aikana.

Oman tutkimusalan opinnot: Strategia (vähintään 39 op)

Oman tutkimusalan opinnot sovitaan ohjaavan professorin ja opiskelijan kesken väitöskirjatyöhön liittyvistä aihepiireistä siten, että ne täydentävät aiempia opintoja ja syventävät väitöskirjan tekemiseen tarvittavia valmiuksia. Tällöin tulevat kysymykseen esimerkiksi

- kirjallisuusanalyysit,
- tieteelliset artikkelit, opetustehtävät ja esitelmät/ alustukset,
- erilaiset kurssit ja seminaarit joko järjestäjänä tai osallistujana,
- tutkimustöiden ohjaus.

Muistiinpanoja

Maanpuolustuskorkeakoulu
PL 7
00861 Helsinki
Suomi Finland

www.mil.fi

Nidottu: ISBN 978-951-25-2791-5 (Nid)
Sähköinen: ISBN 978-951-25-2792-2 (PDF)

Painopaikka:
Juvenes Print Tampere 2016

Puolustusvoimat
puolustusvoimat.fi